

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Elfizetés helyben. vidéken:  
1 hóra 2 K 1 hóra 250 K  
1 évre 24 K 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 208.

Felölös szerkesztő: Hajós József.

## Örtüz.

Azt mondták, ha kérédeztük a „gallilei kör“ célját, hogy a tanulni vágyó ifjuság „tudományszomját“ elégíti ki. S ez adott neki létjogosultságot. Már tudnillik az „ifjak“ — tudományszomját“. Voltak keresztények, a kik egyeneslektű, becsületességükben elvégre el is hitték, hiszen mai nap is sokakkal találkozhattunk, oly lelki vakokkal, a kik a szabadkőművesek farkasvermeit a „jótekonyság“ csarnokainak tartják. „Ezek“ már nem képesek disztüingválni. „Ezek“ nem érzik a kényszerget, nem látják a lólabot. Mert krónikusán apatikussok...

A fővárosi honvédhadbíróóság rideg termeiben most vizsgálják annak a modern tudomány-nak fokát, mélységét és mibenlétét, mit a „gallilei kör“ben oly lelkesen kultiváltak azok, kikből a menetszázadokban oly elenyészőben keveset látunk mindig. A katonahűgész a magyar állam hadügye ellen elkövetett bűntett“

nek deklarálta azt a tudományt mit en detail a „gallilei kör“ben kimértek, zöld éretlen agysejtek megrontására. Nihil, anar-

chizmuskorlátot, — megemésztet tudálékosság, helytelen merdebe terelt energia! Gondolatnak is bérzalmas a mit a „gallilei kör“ methilalkohola ezen ifju koponyákban véghezvitt, kik a katonai fegyelem meglazítására, a haderő felbomlásztására szövetkeztek, miután a szabadszerelemre is felesküdték. Az „orosz példa“ — volt a „gallileisták“ eszményképe. S ezért nagyon valószínű, hogy ok is csinálták azokat a munkásmozgalmakat melyek mult év végén zajlottak le a „bolsevikizmus“ jegyében, midőn néhány hazátlan bitang a legnagyobb bünbe akarta sodorni a magyar munkásságot...

Mikor a keresztény köznélemény annak idején a legnagyobb erállyel követelte a hazafülszóló kiégetését, — akkor az összes bolsevik dazsak nekirontották; és az „felekezetieskedés“ vádját dobálták felénk. Ma a honvédhűgész

igazol bennünket és hisszük, hogy a gallileisták iparát végleg be fogja szüntetni. Itt engedékenységgel nem érünk célt. Itt a törvény sujtó kezének teljes szigorával rá kell ütni. Még akkor is, ha a hitközség minden megmozgatható apparátusát is veti latba. Itt nem lehet irgalom. Itt kiméletnek helye nincs. A nemzet, a di-

nasztia, az ország vitális érdeke követeli ezt így.

De a „gallileisták“ után az állam legnagyobb ellenségeire, a földalatti oduikban sanyin meghuzó szabadkőműves páhoyokra kerüljön a sor.

Ezeknek el kell tűnniök a magyar társadalomból. A kreatoriumban a helyök!...

Benedek Rezső.

## A három haditanács.

Róma — Versailles és Párisban.

„És az én köntösömrre sorolt vetettek.“ Szegény Ausztria s még szegényebb Magyarország, ime halálra vagy ítélve. Az első halálra szóló ítéletet i. évi június 8 és 10 között a Rómában tartott entente konferencián mondták ki a mi ellenségeink. El kell ismernünk, hogy ez alkalommal a római Kapitólum a monarchia legveszedelmesebb embereit fogadta magába.

Április 10-én ezek a veszedelmes agitátorok, ezek a nyomorult Masarykok egy határozatot fogadtak el, melyben először van nyíltan kimondva a monarchia földarabolása. Az ellenséges sajtó kitörő örömmel üdvözölte ezt a határozatot az olasz sajtó büszkének vallotta magát, hogy ez a monarchiát földaraboló határozat olasz földön hozatott. A francia és angol sajtó pedig már a monarchia eltűnéséről írt. De ime egyszerre csak megdördültek a németek, 120 kilométerre hordó, Páriszt ostromló ágyui, a melyeknek hallatára elnémultak a monarchia temetésére összeverbuált agitátorok, s a hangos örvendézet a rémület némasága váltotta fel. Páris szívében porosz gránátok szaggatták a földet, s a világosság városa fölött szikrázó-pattanó bombák fénye és füstje kavargó vajjon mit érjethet ilyenkor Páris népe? Valljon hol deklamál ilyenkor Masaryk és Trumbics? Nagy tévedés volna azt hinni, hogy a messzehordó ágyuk bömbölése, az agitátorokat is messzehordóan szétszórta! Mar június 3-án ismét együtt van

ez a dicső közkereseti társaság — az igaz, hogy nem a messzehordó német ágyuk célpontjában Párisban, hanem a Lajos királyok kedvenc városában Versaillesben. Együtt volt itt Franciaország, Anglia és Olaszország, később az Egyesült Államok képvisellete is, a kik hadicéljaik közé iktatták az önálló Lengyelország, Jugoszlávia és Csehország követelését. Ez a versaillesi határozat a magyarság szempontjából a legfontosabb az összes haditanácsok kö-

zött, mert a míg a római haditanácsok csak a monarchia földarabolásáról beszéltek, Versaillesben a magyarországi fogsztást is nyíltan kimondták, a mikor Jugoszlavia és Csehország követelését hadicéljaik közé iktatták.

Ez a vakmerő határozat nem annyira félelmes, mint inkább meglepetésszerű. Eddig ugyanis Magyarország földarabolását csak az örült Masarykok, — tehát a nemzetiségi agitátorok — tervezgették. Anglia, Franciaország soha reá sem gondolt. Amerika pedig Wilson felfüggesztés szerint perhorreszkált eddig minden országbontó politikai törekvést. Hát mi történt itt? Mi idézte elő Versaillesben ezt a meglepő nézet változást? Ugy látszik a legújabb politikai események: a központi hatalmak szövetségének mélyítésére irányuló törekvés, ez volt a nézetváltozás oka a mi ellenségeinknél!

Most újabb tanácskoznak a mi ellenségeink Párisban. Ez a harmadik nagy haditanács. Ugy olvasom, hogy most na-

gyon wigan vannak, mivel hogy a németek Páris ostromát elhagyva: a Hindenburg vonalig visszahuzódtak. Ide várják Amerika képviselőjét is. A párisi nagytanács tárgya a mi külügyminiszterünk békejavaslata. Nem hiszem, hogy az amerikai Nemiség árán győzelem reményével telített nagytanács ma béke jobbnakat el fogadná. De nem kell csüggedni! A hadiszerecsere kereké is forog és pedig amennyit föl, annyit alá. Ma az entente nem békül, holnap már ki tudja nem békülne-e szívesen! Egy bizonyos: a magyar nemzetiségi kérdést nem Rómában se nem Versaillesben, se nem Párisban, hanem csak egyes-egyedül majd mi magunk idehaza fogjuk megoldani.

Csongédy Gyula.

## A villanymizéria

városunkban türethető volna, ha a hatóságok karöltve közreműködésnek a munkásiány enyhítésén. Tarthatatlan az az állapot, hogy ha néhány munkás 1-2 szentelésű ember megunja a munkát, akkor Fehérvárott megszűnik a villanyáram. Ezen a képtelen helyzetben némi jóakarattal segíteni, ha a városi hatóság kirendelne a villanytelephez embereket. De még egyszerűbben megoldható volna a gordiusi csomó ügy, hogy tekintettel a munkásiányra: a villanytelep igazgatójának esetlegesre való kérelmére: a katonai parancsnokság, kirendelne a villanytelephez annyi katonát, ahányra ott épen szükség van. Ez, a közérdekre való tekintettel könnyen teljesíthető volna, hiszen csak 5-10 emberre van ott szükség. A villanyáram szolgáltatása pedig nem egyesek kényelmére van, hanem az egész város javára, tehát eminenter közügy. Annál is inkább, mert a sötétben a közbiztonság sokkal kétesebb; áram nélkül a város közönységét szolgáló iparvállalatok nem működhetnek s így a közönység, meg a vállalat is károsul.

Reméljük, hogy az illetékes katonai parancsnokságok ezeket a fontos okokat, főleg a közérdeket

tekintve, a város közönségének megteszik azt a — talán mondhatjuk — vizsgálatot, hogy néhány embert — szükség esetén — kirendelnek a villanytelephez, mely aztán a katonamunka-oktatásztességesen fizetni tartozók, ha már önmaga annyira tehetetlen, hogy nem képes állandó munkákat szerezni.

A katonai Hatóság már nagyobb közügyeket is előzékenyen és erőlesen megoldott, reméljük, hogy nem fogja sőtétiben hagyni a várost, midőn egy csekély rendelettel fényt deríthet erre a mi obskurus kis fészünkre. — A közönség hálás lesz érte! — *Lapunk is a villany-mizéria következtében nem jelentett meg rövid időben.*

## A keresztény ifjuságért.

Jelszóvá lett Székesfehérvár apostoli lelkű püspöbének szava. Nem csoda. Mindnyájan érezzük, hogy lemaradtunk a szellemi versenyben. — Intelligenciánk arányszáma kicsiny. És még ha a keresztény intelligencia igazán keresztény lenne. — Prohászka fel akarta rázni, tepsedésből a katolikus társadalom s rámutatott arra, hogy anyagi támogatással, a szegény katolikus elem gyámoztatásával kell megrendíteni a katolikus intelligencia nevelésének nagy ügyét.

Ki merné állítani, hogy helytelen utakon járt?

A felretett eszme széleskörű mozgást hozott. Sok sok új gondolatot, új terveket termelt, egyttal régi kísérletek felülírta és ha sirjától támad is fel a nemes, a jó irányzat, akkor is feltámadást ünnepelünk. A meglévő, a fejlődő ifjuságot nevelő intézmények felkarolása, ez volt az első pozitív eredmény. A sz. Imre Kollégium, a lakás és élelmészeti mizeriákkal küzdő keresztény főiskolai hallgatóság támogatása elsőrendű feladatnak tűnt fel. Aki csak kissé belepillantott ebbe a szomorú és sötét dzsungelbe, aki látta, mily nagy nélkülözések közt fejlődik intelligenciánk, az hálával adózik azok iránt, kik onfeloldozásuk, anyagi erejüknek megfeszítése árán hozzájárultak ahhoz, hogy az ifjuság éljenek.

Az első pozitív eredményt a ves. Érti mindenki, hogy nagy céljaink elérésére kulturprogram kell. A kisanaryu segélyezés — valamiképp alaminasztás. Segít, de inkább a pillanatnyi nyomort enyhíti. Céltudatos és nagyobszabásu actió akkor volna kifojtható, ha ismét közudatba menne az a régi, de eltemetett és feltámadásra váró eszme: a tősgyökeres magyar, szellemileg értékes fajusi elemek felszínre hozása. A hangsúly itt nem annyira a falusi, mint inkább a tősgyökeres magyar, vagy magát a magyar nemzetet egynek érző és kereszténen erkölcsös elemen van. Ezeket belevonni a kultúra sáncába — ez kulturprogram lehetne.

A magyar faj génusza, a magyar lélek nemes tulajdona alkalmasak arra, hogy a szellemi élet vezetőivé avatassanak. Fajunkban lappangó értékes vonások a keresztény etikából merített öserények igazán sziklaalapot adnának az ország kulturájának. Amde ezek felszívódása és kifejlesztése csak az iskola révén létesíthető. Azért első és legfontosabb gyakorlati teendő: a nép értékes elemét

nek felkutatása és a felsőbb iskola felé való terelése. A földmőves osztályt a háború kihuzta sok sok nyomorúságból is. Véres áldozatokat követelt tőle, de a sok-sok nyomor mellett egy jót is hozott: anyagilag talpra állította oket. Ez a jobb situáció, a vidéken felállított gimnáziumok — az irányító körök szoros és erős ösztönzése mellett nagyban hozzájárulhat a város kulturprogramjának megvalósításához. Ide még pénz sem kell, legálabb idegen pénz nem, mert hisz ezen terheket megbírja most a jó magyar nép. Ez a terület, ez a halás mező, hol még a jó szó is bő termést igér.

De mi legyen a városi szegény javadalmaszok ker. listáviselő, vagy szegény munkás, vagy igazán vagyontalan földmunkás gyermekeivel? Ezek közt is igazán sok az értékes elem. Mi itt a teendő? A buzdítás itt nem elég! Itt már tényleg komoly tettekre van szükség. Történt a multban ez irányban is kísérlet. A Regnum Marianum lelkes megalapítója álmódzó lélekkel meg akarja oldani ezt a problémát. Ingyenes internátust akart alapítani a szellemileg értékes szegény fiúk részére. Hitt az ideálok erejében! Hitt a ker. társadalom megértő szellemében. De csak hit és bizón. — Pedig onzetten munkás és megmunkáló handó anyag lett volna, nemcsak lett volna, de volt is, csak hogy az anyagi erők felmondották a szolgálatot.

A felső iskoláknál a sz. Imre Kollégiumok teltek messze kiható kísérletet. Milyen szép kiképzítése lett volna e másik intézmény a „szegény jog”-on tanult kitűnő ker. ifjak kiképzésének.

De tán feltámadnak újra régi ideák! Tán realizálódnak régi álmok. . . A feltámadás trombitáját megfújták s kinyílnak a nagy tervek sírgödrei!

És ha pénzt, pénzt és harmadszor is pénzt követelnek e nagy mozgalom szólvány, hát adjunk egyszer mindnyájan. Mindnyájan, kik akarjuk a keresztény kultúra előrejutását. Egyháziak és világiak egyaránt. Ne várjunk nagy alapítványokat! Bizunk benne, hogy azok is lesznek! Ne toljuk az adakozás kötelességét a nálunknál vagyonosabbakra, hisz ezzel csak saját felelősségünket kis-szebbítjük. Ne alapsítsunk egyesületet és ne kérjünk szerény tagdíjakat. Ezek nem alkalmasak magyaranyu mozgalmak létesítésére. Adóztassuk meg ma-

gunkat fiztá jövedelmeink szá-zaléka szerint. Vannak egyházi iskolai, iskolai, nyugdíj adók, ajánljunk föl önkéntesen, de évről-évre kötelező erővel évi százalékos összeget. Nem bannám én: nevezük ezt keresztény kultur-adónak, vagy bárminek, a fő, hogy kötelező erővel megvalósítsuk. Nem kellene sok. Szerény 1 százalékos igen nagy évi összeget adna. Intézmények, ingatlanok, templomok, szövetkezetek, társasok, egyesek mind megtehetnének s hihető, hogy pozitív eredményt lenne. Ezen az alapon fennállhatnának oly intézmények, melyek a szegény, de szellemlileg arisztokrata gyermekekből a magyar társadalomnak értékes intelligenciát nevelhetnének.

Mit ér itt a sok beszéd? A sok ellenvetés, a sok nehézség? Én is tudom, hogy vannak! Az eszme megindította, Székesfehérvár püspöke tettekről beszélt. Szavakat, nehézségeket nem emlegetett. Itt volna egy telt! Nagy, de messzireható! Ne helyeseljék, hanem tegyünk. Nem hiszem, hogy ne lehetne lelket vérti a katolikus társadalomból földművesbe, munkásba, papba, világiába, vagyonosabb és kevésbé vagyonosabb osztályba. Én hiszek az ideálok erejében. Ide csak szív kellene, a mely megérti ennek jelentőségét, száj és toll kell, mely másokkal is megérteti ezen szent kötelesség nagy szentségét.

Induljon el ujára a kis törmelék s pőjön latinává a „pro iuvenute catholica” érdekében!

## Városi közgyűlés.

Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsága szeptember hó 30-án 3 órakor rendes havi közgyűlést tart. A tárgysorozat fontosabb pontjai:

— Polgármesteri jelentés augusztus hónap.

Tanácsi előterjesztés a városi színház bérléséről tárgyiban.

Tanácsi előterjesztés az üresedésben lévő városi bérlésről tárgyiban.

A város polgármester bementarja a Mészáros Sándor fegyelmi ügyében hozott jogerős határozatot.

Tanácsi jelentés a villamosvezeteket tartó korlát oszlopok kicserélése ügyében.

Tanácsi előterjesztés a tervek és ligetek rendezése tárgyiban.

Tanácsi javaslat a katonai sítok rendezése tárgyiban.

A le-nyugdíjazott óráadó tanárok javadalmaszásának megállapítása.

A számfelülvizsgáló bizottságban megüresedett helyek betöltése.

A közlelmészeti minister leírta a város közlelmészése ügyében.

Dr. K. Pethes László ministeri kiküldött észrevételei a megtartott közlelmészeti vizsgálat alkalmából.

A közlelmészeti bizottság és a tanács javaslata a közlelmészeti ügyosztály és üzem szervezetről.

A közlelmészeti bizottság és a tanács betérjeszté a közlelmészeti üzem 1918. első felévi mérlegét.

A hatósági listázás.

Polgármesteri válsza dr. Holly Géza bizottsági tag közlelmészeti ügyekben tett interpellációjára.

Tanácsi előterjesztés a közlelmészeti kiegészítése tárgyiban. A hatósági listázásokról a társulási jutaleka.

Tanácsi előterjesztés Kiss Géza tb. főszerzővel, a hadisegély ügyeket intéző hivatal vezetőjének díjazása ügyében.

A város zsirzékeségletének a gazdasági év hátralevő hónapjaira való biztosítása.

A közlelmészeti zárszámadások számfelülvizsgáló bizottsági tervvizsgálásának megszüretése.

Az árviszsgáló bizottsági jegyzőnek, Hevessi Jenőnek díjazása.

Tanácsi előterjesztés a városoknak átengedett első osztályú kereseti adó után adópótlék kivettése tárgyiban.

Tanácsi előterjesztés az Elek Gyula éltávozásával a jövedelemvagyton és hadinyereségadó kivettése 1917—1919. évekre alkalkított adófelszámolási bizottságban megüresedett helynek dr. Holly Gézavál leendő betöltése tárgyiban.

Tanácsi előterjesztés 3 és 4 millió korona törlesztés kölcsön felvétele tárgyiban.

A városi közigazgatási és egyéb alkalmazottak, továbbá a községi elemi iskolai tanítók városi és lakber pótlék illetve háborus segély ügye.

## Azt mondják, hogy egy hi-

községi elnök roppant nagy ur mostanában.

(b. r.)

## ÜIREK.

— A Dunántúli Közművelődési Egyesület naggyűlése Székesfehérvárott. A nemzeti művelődés szolgálatában álló D. K. E.

Székesfehérvárott, dr. Sára Gyula Székesfehérvár polgármesternek meghívására tartja meg az év naggyűlését. Rókosy János irányítja az első előkötete alatt. Az ötödik beszédet dr. Prohászka Ötökár megyéspüspök fogja mondani. A naggyűlés a vármegyeháza dísztermében október 27-én délelőtt 11 órakor nyilvánosan lesz megtartva.

— A városi főorvosi állás betöltése. A dr. Bierbauer Viktor elhunytával megüresedett városi főorvosi állásra hirdettet pályázat lejárt. Az állásra két pályázatot: dr. Molnár József és dr. Riffer Géza tb. főorvosok. A főorvost a főispán nevezi ki.

— A 69-esek ünnepsége. Az okt. 5, 6, 7 és 13-i ünnepségek iránt városunkban napról-napra nagyobb érdeklődés mutatkozik. A hangverseny céljaira elsőrangú művészeket sikerült megnyerni a rendezőségek. A 6-ára tervezett népünnepség 13-ára halasztották el a vértanuk ünnepe miatt s a jólékonny adományok gyűjtésére hólygbizottság alakult, amelynek tagjai majd közelvételül fordulnak a közönséghez.



**Lemondott a főjegyző a közéleti-mezés vezetéséről.** Emelkeztes még az a kavarodás, amely dr. Holly Géza v. b. t. városi sörterhishizlálás kérelmében betérjésztet interpolációja körül támadt. Dr. Holly u. i. kérdést intézett a polgármesterhez 400-darab sérítésnek engedély nélküli hízallatása és e célra engedély nélkül történt tengeri vásárlás miatti, az ügyről tudomást szerzett a köz-

lelmeési miniszter is és pedig az intéző dr. Pethes közéleti-mezési biztos jelentése alapján és a városos intézett leírásban a közéleti-mezési ügyosztály az eljárást szabálytalannak jelenti ki. E leírát miatti dr. Kerekes Lajos főjegyző bejelentette ma d. e. a közéleti-mezési bizottságnak, hogy a városi közéleti-mezési ügyosztály vezetéséről lemond a közéleti-mezési bizottság szolidaritást vállalt dr. Kerekeskel és elhatározta, hogy na dr. Kerekes nem kapacitálható lemondásának visszavonására, az az egész közéleti-mezési bizottság is lemond.

**A villanyinség.** Lapunk zártakor kaptak e hírt: Erdős villanyigazgató ma d. e. ismét a polgármesterrel járt, közbenjárását kérve, hogy a megszőkött muszka munkások helyett másokat kaphasson, hogy a telep üzemeltetve tudja tartani. Bajó hozdó-főhadnagy a városi gazdasági munkabizottság katonai referensé közölte a polgármesterrel, hogy a muszáka a villanygyárból azért szoknek meg, mert a gyár nem ad nekik megfelelő ellátást, nem gondoskodik megfelelő fekvőhelyekről, szappanról élelmiszerről. Ezt egy muszka munkás is megerősítette a polgármester előtt. Ennek dacára Bajó főhadnagy intézkedett, hogy a villanygyár ma megint kapjon muszákat és Erdős igazgató közölte a polgármesterrel, hogy az áramszolgáltatás nem fog szünetelni. Szóval ugyan a gyárlőre csak 3 napra van a telepnek azonban mint az igazgató mondja szénszállítvány utban van. Bizonyos, hogy a városi bizottságnak támogatnia kell a villanygyárat abban, hogy munkásokat tudjon kapni, vis ont a gyár pedig adjon ezeknek megfelelő ellátást, hogy ne szökjenek meg.

**Halálozások.** Molnár István, Miskolc Rozália férje folyó hó 26-án elhunyt. Temetése ma d. u. 4 órakor lesz Demkőhegy 23. sz. sírján.

Alovics Annuska 17 éves korában meghalt. Temetése péntek délután 4 órakor lesz az Ösz-utca 23. sz. a. gyászhatárból.

**A Fejérmegyet Talajmivelő Társaság szervezési munkálatai** a közel napokban befejezést nyertek. Jövő év tavaszán és őszén eszközlenő bérantsárra eddig közel 10.000 holdat jelentettek be a Fejérmegyéből. A bejelentések határideje szept. 30. Aki addig bejelentését be nem küldi a Gazdasági Egyesülethez, az a jövő évben a Talajmivelő Társaságtól nem fog gépet kapni, mert csak annyi gépet hozhatat meg be a társaság, amennyi a bejelentett területek megszántásához kell. A szervező bizottság a jövő héten tartja ülését és javaslatát a keddig

beérkező szántási bejelentések alapján fogja elkészíteni. Erreke tehat minden gazdának, hogy bejelentését most már haladéktalanul küldjék be a Gazdasági Egyesülethez.

**Szüret A székesfehérvári Öreghegyi hegyőkösség választmányja** az általános szüret megkezdésének határnapjait h. hó 26-ik napját alapította meg.

A spanyol-járvány amelyet kezdetben mint járványt, tréfas. „divatos” betegséget kezeltek, amely két-háromnapi heves faz és intulenza-tünetek után nyomtalanul elmúlt, most komolyabb szimptomákban lépett föl. Bar az esetek legnagyobb százaléka meg mindig sima lefolyású, gyakran előfordul, hogy tüdő-komplikációk állanak be, mikor már tavoról sem olyan ártatlan és könnyű lefolyású az eset.

A spanyol betegség ma már nem tréfa; az egész országból komoly híreket kapunk, melyek fölött halalos megbetegedésekről számolnak be, s anélkül, hogy a közönség nyugalmát tölőseges rémhírekkél zavarni akarnának. Le kell szögeznünk a tényt, hogy a spanyol járvány nem egyszerű erős, virulens komoly betegség, s meg kell ezt tennünk annál is inkább, mert nem látjuk a hatóság illetékes heyein a kellő erőt; és az intenzív szándékot, hogy új, szeparáló közhalkat felállításával, az orvosok számanak sportításával, általános egészségügyi védekező intézkedésekkel, az iskolák mielőbbi sürgős bezarásával állják útját a járvány terjedésének.

Ma olvastuk, hogy a spanyol nátha megölte egy családot. Bün Maté zenai földirtokos családját teljesen elpusztította a spanyol nátha. Elsőnek Bün Janosue, a földirtokos edesanyja halt meg, utána nagypapja: Boros Márton. Néhány nappal ezután a földirtokos felesége, hétéfőn maga a földirtokos kedden pedig a családort apója Székely Mihályné esztendőzött a járványkór. Most a kicsiny gyermekük fekszik nagybeteg.

A kormányknak sürgős és árnyék preventív intézkedéseket kell tenni: szabadságolják bizonyos turnusokban a nélkülözhető katonarvosokat és állami segítségel, a megfelelő egészségügyi intézmények elteltségével álljanak mellélték a járvány leküzdésében.

Benedikt Henrik dr. kórházi főorvos, egyetemi magántanár szerint:

„A spanyol betegség” néven ismert fertőzés újjan terjedő, heveny lefolyású kör egy bakteriális fertőzés, melynek bakteriális umát eddig még nem sikerült megállapítani. A betegség kifejezetten fertőző! a megbetegedések száma az utóbbi időben igen nagy. Veszélyes csak akkor lesz a betegség, ha tüdő komplikációk állanak elő, leggyakrabban tüdőgyulladás, amikor sokszor gyors lefolyású s a betegség halálozási percete ma már olyan nagy mint a tifuszé: 4-5 százalék.

A kór azért legtöbbszörre gyógyítható — ha rögtön az első tüneteknél kezdjük kezelni aszpirin s szaliciladagolásokkal, többnyire a kózmisert 2-3 napos, sima lefolyású esett áll elő, s ha a tüdőt támadja meg, akkor is kezelhető, egyes speciális esetet

leszámlálva, a tüdőgyulladás ismeretes gyógymódjait. Hogy a betegség az ország egyes vidékein megis rosszindulatúan lépett fel, annak egyetlen oka van: az orvoshiány.

Beszélték hogy a spanyol betegség belbaj lenne: én ebben nem nagyon hiszek. A betegség a többnyire kezdődik, átterjed a garatra, a légcsőre s csak speciálisan szerencsétlen esetekben veti magát a tüdőre. Hangsúlyozom: adjanak orvost, hogy megállítsák a járványt!

**Tanítók Eötvös alapján.** Lőrtartása havi 130 K-ért 400 K, helyett nyújt teljes ellátás a tanítók gyermekeinek, tehát jötekönséget gyakorolj üzlet helyett. E nagyjoké jötekönség azonban az alap jövedelmét tetemesen felemészt. A hiány pótlására egyes pénzügyteretnél könnyen eszközölhetnek ki segélyt azok a tanítók kik szövetkezeteknél közhasznú tevékenységet fejtenek ki.

A színházról. Fodor Oszkár Székesfehérvár-kaposvári társulata állandóan zsúfolt hazak előtt játsza a vespérimai városi színházban. E heten szenzációs sikerrel mutatta be Lebár új operettjét, a „Pasciát”, amiben Vida Ilus, Németh Jen, Falussy Istvan, Brádi Andor a régi gardából, a gyönyörű hangu Szalma Sándor bariton énekes és a legjobbtáncos komikus Pataki Ferenc, aki a frappansan nagy táncokat tanította be, vettek részt. A klasszikusan szép zenéjű operetthez gyönyörű ruhákat, a szimpadra pedig gardag kiállítás varázsolt az igazgató áldozatkészsége. Gulyás Menyhért főrendező és Andor Zsigmond karnagy büszkék lehetnek a Pasciára sikerére. Doktor Janos drámai rendezővel az élén a „Tolvaj” és Moliere „Fosvénye” felújításának van megérdemelt nagy sikere. A prózai előadások főerősségei Kovács Lulu, Fodor Oszkár és Brádi Andor kipróbált művészei mellett: Doktor János, Vecsei Ilona és Bánó Friszkó. Mészáros Margit táncos-primadonná, mellette a társulat nagyprím elsőrendű táncos szubtett, Marcinka Mica is, aki a Rákosi iskolából szüretelőre a igazgató. Az elmúlt év minden értékes tagja viszlatoz a segédzemélyzet, főleg a női kórus igazán szép és teljes. A jövő hét üdönsga „Tul a nagy királynő” Farkas Imre operettje.

**Négy nap határidő.** A miskolci keresztény munkások közül, akik szocialdemokrata maszlagnak bédőttek, többen benn maradtak a kath. egyházi énekkarban. Mert több kenyeret akartak, azért nem voltak hajlandók hitüknek hatat fordítani. Igen ám, de a mult napokban egy ukázt kaptak a miskolci szocialdemokrata pártvezetőstől, amelyben négy napi határidőt kaptak, hogy vagy kilépnék a kath. énekkarból, vagy pedig kizárják őket a szocialdemokraták közül. Tessék választani.

A vallás magányú, mint Khóbi főbízálimi újevéről van szó, de durva, sáros csizmával, taposnak bele, mibelyt Dolgozó Janos mer há lenni hitéhez, egyházához.

Vak az, aki nem veszi észre a különbséget.

**Katonatemetés.** Lampich Guidó a 97. gyalogezred katonája, betegsége következtében meghalt. Temetése folyó hó 27-én délután fél 3 órakor lesz a tartalékkórház halottasházából.

**KIADÓHIVATALUNKBAN az előfizetéseket, hirdetéseket, egyes lapszámok vásárlásait elintézheti a közönség hét-köznapokon d. e. 9-től 12-ig és délután 3-tól 7-ig. Vasárnap nincs hivatalos óra. A lapra vonatkozó ügyek a nyomdához nem tartoznak és a nyomdában el nem intézhetők.**

**Gummiügyjést rendel el a vallás-és közokt. miniszter az összes iskolákban.** A hasznaveheretlen és hulladék gummi anyagok összegyűjtése a Gummi Bizottságnak (Budapest, V. Rudolffér 6), küldendő közvetlenül, amely érte a minisztérium által megállapított árat fogja fizetni. A belvölő összeg a szegény tanulók felruházására fordítandó.

**Árdraítók.** Dr. Zavaros Aladár tb. főkapitány ma d. e. elítelte: Bein Ilus Vésárter 5. sz. a. lakó kántinos, mert néhány fillért-érő pogácsát darabonként 25 fillért árult, 150 kor. — Veszprémi Jánosné Budai ut 59. Meszáros Imréné Homokos-4, Sándorovits Mihályné Palotyi u. 47, Pálfi Anna Sécshenyi u. 137. és Bittmann Jósefő Selyem u. 47 sz. a. lakosokat gyűmölcsdrágítás miatt 150-150 korona pénzbírságra.

**A termételesleg bejelentése.** A Haditermény Rt. körlevélben hívja fel-bizományosai figyelmét arra, hogy az ezévi termés gabonára érvényes kormányrendeletiek értelmében az alaporan felül búzánál métermázsánként 15 kor., rozsnál, kétsze.esnél, árpanál, zabnál és kölesnél métermázsánként 10 kor. arbtöbblet csak ama tételek után folyósíthatja, amelyeket a termelő a H. T. illetékes közret-bizományosának legkésőbb szeptember 30-ig bezarólag bejelent, vagy ameleget az átvevő bizottság mint felesleget ez időpontig megállapít. Minthogy e határidő lejártig már csak néhány nap áll rendelkezésre, az ország termelő közönsége saját érdekében cselekszik, ha az illetékes bizottságok céljából az előreláthatólag tényleg leszállításra kerülő terményfelesleget még kelő időben a H. T. illetékes közretbizományosál bejelent, mivel az okt. 1-től eszközölt bejelentések alapján leszállított termények után a kérdéses arbtöbblet folyósítását a 2668/1918. M. E. számú kormányrendelet 1. §. nem engedélyezi.

**Fejbeütötte.** Székely János kocsis összeszóllalkozott Schubert Mária 17 éves sárabai leánnyal és a szóharcnak azzel vetett véget, hogy a kezében levő ösztökeavassal úgy fejbeütötte a leányt, hogy azt súlyos sérülésekkel a kórházba kellett szállítani.

**Segélyfizetés.** A harctéren rokkantta vált katonák segélyfizetése október 1-én 8-11 óráig lesz. Harctéren eltűnt vagy elesett katonák hátramaradtainak segélyfizetése A-K betűig október 2-án 8-12 óráig, L-Z betűig október 2-án délután 2-5 óráig lesz.

**Orvosi hír.** Dr. Szöllősy Béla kórházi főorvos, belgyógyász és urólogus orvosi rendelőjét megnyitotta Bognár u. 2. sz. alatt (Nádor u. sarok). Rendel d. u. 2-4 óráig.

— **Bojtorján hajszesz nagyon bevált hajapoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona.** — Baromfi kolera elleni serum kapható: **Szűts Róbert** gyógyszer-tárában, Károly király-tér.

— **A Székesfehérvári Hitelszövetkezet** tagjainak figyelmébe ajánljuk, hogy a szövetkezet üzleti napjai ezontal **kedden csütörtökön és szombaton** d. e. 8-12 óráig lesznek. Természetes azonban, hogy a régi rend is megmarad: ünneppapokon üzleti nap nincs, hanem az ünnepre eső üzleti napot mindig az azt megelőző hétköznapon tartjuk meg. A Székesfehérvári Hitelszövetkezet igazgatósága.

A szerkesztővel a lapra vonatkozó ügyekben tárgyalni lehet köznapokon délután 10-től 11-ig és délután 4-től 5-ig a szerkesztőségi irodában, más időben pedig a lakásán: Szemhélyium 1-ső szobán.

**Mozi.**

Az Uránia igazgatója közli: **Ellen Richter** az Urániában. Az Uránia közönsége által kedvelt művésznő **Ellen Richter** péntek, szombat és vasárnap ismét szenzációsat produkál. Az igazság diadala" címen 5 felvonásos drámában játsza a főszerepet, mely minden tekintetben egyik legsikerültebb filmalkotás és mincvegig lebilincselően érdekes.

Az Apolló igazgatósága közli:

**Hella Moja-film az Apollóban.** Az Apolló színház pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be a "Téli legenda" című gyönyörű 4 felvonásos álomjátékot, melynek főszerepét **Hella Moja** a kedvelt bájós művésznő játsza. A nagystílusú, pompás filmalkotást művészi rendezése és grandiózus fotográfiai révén az ideai Szézen Kimagasló Aszeménye. A budapesti Corzó-mozgó helyeken az általa előadott sikerrel. Egy kitűnő 2 felvonásos vígjáték egészíti ki a műsort. Előadások: pénteken és szombaton fél 7 és fél 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor, Rendes helyek. Itt említjük meg, hogy az 1. ső helyek is számozottak. Jegyek előre válthatók **Krausz Verona**-tőszédjében.

**Önkéntes árverési hirdetmény.**

Néhai dr. Mäder Ferenc örökösének megbízásából a székesfehérvári 52. számú tkvi betétben A. I. 1—2 sor 1741 I. és 17412. hrszám alatt lévőtt Kigyó-u. 9. számú lakházat és kertet 1918. évi október hó 6-án d. e. 10 órakor irodámban (Szőgyény-ház I. emelet 3. ajtó) megtartandó önkéntes árverésen el fogom adni.

Érdeklődők irodánkban a hivatalos órák alatt előzetes és tesitést nyerhetnek.

**Dr. Kisteleki Károly** ügyvéd.

Székhérvár.-sz. kir. város polgármesteréül. 9993/1918. szám.

**Hatósági hirdetmény.**

A kisiparosok által előállított cipőkért és cipőjavításokért újabban követelhető árak jegyzékét a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 77.618/1918 K. M. sz. rendeletére való hivatkozással, azzal közöm a közönség tudomására, hogy a mechanikai cipőgyárak, a vegyes és középüzemek által gyártott cipők ára a cipőkre erősíte t fűgőjegyven, illetve mely nyomásu bélyegzővel külön, míg a talp-lágék részén is fel van tűntetve.

Bővebb felvilágosítás a hivatalos órák alatt a cipőhivatalban szerezhető.

Székhérvár 1918. szept. 17. **Simon Sándor** előbírált vezetője.

**Dr. Saára Gyula** polgármester.

**Árjegyzék.**

**D) Kisiparosok által előállított cipők.**

1. Varrott cipő mérték után rendelve teljesen bőrből készítve.

Férfi magasszárú cipő	175 K
Férfi félcipő	170 K
Női magasszárú cipő	170 K
Női félcipő	165 K

2. Szegestalpu cipő mérték után rendelve teljesen bőrből készítve.

Férfi magasszárú cipő	145 K
Férfi félcipő	140 K
Női magasszárú cipő	140 K
Női félcipő	135 K

3. Szegestalpu raktári cipők teljesen bőrből készítve.

Férfi magasszárú cipő	115 K
Férfi félcipő	110 K
Női magasszárú cipő	115 K
Női félcipő	110 K

4. Mérték után rendelt, kis iparosok által előállított nagy szegés gyermekcipők.

25—29	30—34	35—38
nagy számszámokba.		
I.	II.	III.
Gyári ár	85	80
Nagykereskedői ár	100	90
Kicsinybeni eladási ár	120	110

Varrott gyermekcipőkért a faszegés gyermekcipők fenti árainál legfeljebb 15 K-val nagyobb árak követelhetők.

Mérték után rendelt 38-as nagyságszámú nagyobb fű és 34-es nagyságszámú nagyobb kis női cipőkért legfeljebb a megfelelő férfi, illetőleg női cipők árai követelhetők.

5. Közönséges férficsizmák teljesen bőrből készítve.

Keményzárú férficsizmák zsiros tehát vagy borjubőrből	220 K
Keményzárú férficsizmák hasíték borból	190 K
Puhaszárú férficsizmák zsiros tehát vagy borjubőrből	200 K
Puhaszárú férficsizmák hasíték borból	170 K
Női csizmák zsiros tehát borból	170 K

**E) Cipőjavítási munkák legmagasabb árai.**

(A hozzávaló összes anyagok árának betudásával.)

Férfi vagy női cipő fejelés talpalással együtt, szegés	42 K
Férfi, vagy női cipő fejelés talpalással együtt, varrott	52 K
Füu, vagy leánycipő fejelés talpalással együtt, szegés	32 K
Füu, vagy leánycipőfejelés talpalással együtt, varrott	40 K
Gyermekcipő (30-as számnál kisebb) fejelés talpalással együtt	26 K
Férfi, vagy női cipő talpalás, szegés	12-20 K
Férfi vagy női cipő talpalás, varrott	18— K
Férfi vagy női cipő sarokjavítás	4-20 K
Füu vagy leánycipőtalpalás 30-35 számig	9-60 K
Gyermekcipő talpalás (30-as számnál kisebb)	8— K
Gyermekcipő sarkalás (30-as számnál kisebb)	2-90 K
Talpfoltozás	2—3— K
Férfi vagy női orrborítás (kaplázás)	10—10-50 K
Füu- vagy leánycipő orrborítás (30—35 számig)	9— K
Gyermekcipő orrborítás (30-as számon alul)	7— K
Uj talpbélés legfeljebb	2— K
Uj ráma legfeljebb	1— K
Uj bekötés legfeljebb	1— K
Uj kéregbélés bevónás legfeljebb	1— K
Megjegyzés A)-tól E) alatti árákhoz. Ragasztott talppal és talpdérvél elüátott férfi cipőnél	2-50 K-val
női cipőnél	2— "
gyermekcipőnél	1-50 "
nagyobb árak követelhetők a vonatkozó cipő- és cipőjavítási áraknál.	

**F) Papucskok.**

1. Szegés ferfi bőrpapucs.

a) Gyárilag előállítva:	
Gyári ár	35-50 K
Nagykereskedői ár	38— K
Kicsinybeni eladási ár	45-50 K
b) Kisiparosok által előállítva	

2. Női papucs bőrféjjel.

a) Gyárilag előállítva:	
Gyári ár	27— K
Nagykereskedői ár	29— K
Kicsinybeni eladási ár	35— K
b) Kisiparosok által előállítva	
Gyári ár	37-50 K
női papucsért, bársony, selyem mokett fejjel legfeljebb 5 K-val nagyobb árak követelhetők.	

3. Gyermekpapucskok.

26—30 nagyszámban csak	40 " al
32—35 " " " "	20 " al
kisebbs árak követelhetők, mint a 2. alatti árak.	

4. Fataipu papucskok, zsiros hasíték borból fejjel.

Gyári ár	11— K
Nagykereskedői ár	12— K
Kicsinybeni eladási ár	13-50 K
Boxhasíték fejjel legfeljebb 1 koronával, mokett fejjel legfeljebb 5 koronával nagyobb árak követelhetők.	

5. Fataipu papucskok zsiros hasíték fejjel egyszerű kivitelben (hárszázi, mosodai vagy hentes célokra.)

Gyári ár	8— K
Nagykereskedői ár	8-70 K
Kicsinybeni eladási ár	9-50 K

Székesfehérvár szab. kir. városi rend. ököpityányat. 1825. f. k. 1918. szám.

**Hirdetmény.**

Értesitem a gazdaközönséget, hogy városunkban a leg-rühkór megszűnven, a zárlatot feloldom.

Székesfehérvár, 1918. szeptember hó 23.

Ságy. ten. ököpityány.

**APRÓHIRDETÉSEK.**

Apróhirdetésekré 10 szög 3 korona, azonfelül minden szóért 20 fillér fizetendő.

Ügyes tisztességes leányt keresek egyéves leánykam mellé. Vörösmarty tér 5. szám 1. em.

Késői télíkáposztát, tarlórépát termelőktől vásárlunk. Szíves ajánlatokat kérünk. Nagykanizsai Tárházak r.-t.

Irni-olvasni tudó ügyes kis-aszony felvételik. Szűts Róbert gyógyszer-tárában.

Gepírásban jártas kisaszony ügyvédi irodában felvételik. Cim a kiadóban.

Egy ügyes kisaszony, aki a kalapdíszítésben jártas felvételik. Knazovitzky divatruházában.

Vállalati irodába hivatalnok jó irással felvételik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Ajánljuk olvasóink figyelmébe **Martinovich Sándor** pécsi főgimnáziumi tanár rövid idő alatt második kiadásban megjelent könyvű füzetit: 1. Modern vallásosság. 2. Egyház és kultúra. 3. Kereszténység és a szocializmus. 4. Kereszténység és fennsímizus. 5. Új meral. 6. Papi celibat. 7. A zsidókérdés. Mindezek kaphatók a Horváthné-Rónainé-féle Kossuth-tetzi papírkereskedésben. Egy füzet ára 80 fillér.

**Uránia-színház**

Péntek, szombat, vasárnap, szeptember 27, 28 és 29-én: **Ellen Richter- és Erich Kaises** új fűszereplésével

**Igazság diadala**

Dráma 4 felvonásban. Remek pótműsor. Előadás fél 7 és fél 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

**Apolló-színház.**

Péntek, szombat, vasárnap, szeptember 27, 28 és 29-én: Kinemetográfia mesterműve **Hella Moja** ez ideai első filmje!

**Téli legenda**

Álomjáték 4 felvonásban. Klegészttő műsor !!! Előadások tél 7 és fél 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Rendes helyek.